

CENY OGŁOSZEŃ:

4a wiersza milimetrowy rząd tekstem 25 groszy, w tekście 10 nadstawiane 25 groszy, za tekstem 10 groszy. Drobne ogłoszenia po 3-8 wierszy za wiersz. Niemniej 80 groszy. Trzymiesięcznym procentem. Zagraniczne 100 proc. drożej.

W numerach świętecznych i niedzielnich ceny o 25 proc. droższe.

Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Każda nowa podwyżka obowiązuje już wszystkie przyjęte ogłoszenia do zmian ich bez urzędowego zatwierdzenia.

ISKRA

Dziennik polityczny, społeczny, gospodarczy i literacki.

Śeśćciewicz: REDAKCJA: Piłsudskiego 4, Telefon 64. — Bedzin, Małachowskiego 7. — Dąbrowa, Świeżalskiego 8, tel. 125. — Zawiercie, 3 Maja 27.

WYDAWCA: „Kurier Zachodni” S. A.

Redaktor: Tadeusz Upiola.

Wpływ z podatków i monopolu.

WARSZAWA, 28.7. (Tel. wł.). Zestawienie Ministerstwa skarbu wykazuje wpływ z wazniejszych podatków i monopolu w pierwszej dekadzie lipca w wysokości 25,3 milionów, w drugiej dekadzie lipca w kwocie 25,9 milionów, podczas gdy w odpowiednich okresach miesiąca czerwca wpływy te wynosiły 23,3, względnie 23,8 milionów złotych.

Powrót min. Raszkiewicza.

WARSZAWA, 28.7. (Tel. wł.). Minister spraw wewnętrznych, p. Raszkiewicz wrócił z podróży inspekcyjnej na Pomorze i objął urządowanie.

Umowa polsko-gdańska.

WARSZAWA, 28.7. (Tel. wł.). Dziś w Ministerstwie przemysłu i handlu podpisano została umowa polsko-gdańska w sprawie przywozu kontyngentu towarów niemieckich dla Gdańska, których wóz do Polski jest zakazany.

Nowy dyrektor teatrów lwowskich.

KRAKÓW, 28.7. (Tel. własny). Dzienniki podają wiadomość, że dyrektorem teatrów we Lwowie został p. Henryk Barwiński, znany artysta dramatyczny z ostatnich występów swoich na scenie teatru Bagatela.

Fowrót optantów polskich z Niemiec.

WARSZAWA, 28.7. (Pat.). Przesiedlanie optantów polskich z Niemiec trwa bez przerwy. Począwszy od 14 b.m. dochodziły przyjechały 2 duże transporty po kilkadziesiąt osób. Do 10 sierpnia ma iść jeszcze przybyć dwa większe transporty, jeszcze każdy około 500 osób. Główne masy optantów polskich przybywały w większych grupach lub pojedynczo. Do 25 b.m. przybyło z Niemiec około dwa tysiące osób. Wobec bliźniaczej dopiletności terminu konwencji wiedeńskiej, t.j. zakończenia przesiedlania optantów polskich do 1 sierpnia, nie bóg obywateli polscy narazili na przymusowe wysiedlenie ze strony władz niemieckich. Ze swej strony poczynili rząd niemiecki u władz polskiego kroki celem uzgodnienia akcji powrotnej niemieckich optantów z Polski do Niemiec w głównych punktach przejściowych jak w Terezynie i Lwowie.

Studenci a urzędy państwowe

WARSZAWA, 28.7. (A. W.). Przygotuj Rady Ministrów w porozumieniu z Ministerstwem W. R. i O. P. wydało rozporządzenie na mocy którego studenci będą mogli być przyjmowani do służby państwowej tylko jako pracownicy konstruktorów. Urzędnicy państwowi etatowi nie mieliby zatem możliwości kontynuowania studiów.

EUGENJUSZ BŁONAROWICZ

Referent Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, zmarł d. 27 lipca 1925 r. (1 sierpnia obchodził 60. rocznicę urodzin).

4800

KOLEŻANI I KOLEŻY Pracownicy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

Więźniowie kryminalni szpiegami w Polsce. Charakterystyczna decyzja partii białoruskiej.

WARSZAWA, 28.7. (Tel. wł.). Komitet pięciu wyłoniony przez centralny komitet wykonawczy partii białoruskiej w Mińsku w celach agitacji antypolskiej postanowił u-

wolnić wszystkich więźniów kryminalnych z więzień białoruskich i wysłać ich do Polski, aby uprawiali szpiegostwo na rzecz sowie-

Zyd zamordował niewygodnego świadka. Zamordowanie wywiadowcy Cechnowskiego.

LWÓW, 28.7. (Pat.). Dziś około godz. 13.30 przykrawacz szwewski 20-letni Natalli Botwin, komunisty, zastrzelił Józefa Cechnowskiego, byłego wywiadowcę z Warszawy. Cechnowski zeznawał w toczącym się obecnie procesie przeciw Jagerowi i tow., oskarżonym o namawianie do składania fałszywych zeznań przed sądem. Kiedy dziś o godz. 13 Cechnowski opuścił gmach sądowy i skręcił w ulicę Trybunałską, idący za nim przez Szereg ulic Botwin dał do niego 3 strzały z rewolweru. Dwa z nich były śmiertelne, kule bowiem prze-

szły serce. Cechnowski padł trupem na miejscu. Uciekającego po mordsterwie Botwina schwycili wywiadowcy i policjanci Mulko i Malewski, odbierając mu dyktando jeszcze rewolwer. Na miejscu zbrodni zjawili się niezwłocznie przedstawiciele władz policyjnych, oraz sędzia śledczy Wichniński, który po odbyciu rewizji lokalnej, kazał odesłać zwłoki do zakładu medycyny sądowej. Przesłuchany w komisariacie policji, Botwin, oświadczył, że mordsterwo popełnił z pobudek ideowych.

Decydujące zwycięstwo wojsk franc. w Marokku. Dzięki współdziałaniu wojsk francuskich i hiszpańskich klęska Abd-el-Krima nieunikniona.

PARYŻ, 28.7. (Tel. wł.). Według wiadomości z Maroka sytuacja wojsk francuskich jest w dalszym ciągu bardzo pomyślna. Pierwsze powodzenie rozpoczęte przez wojska francuskie kontrofensywy rozbudziło entuzjazm wśród żołnierzy, którzy posuwają się naprzód z wielkim zapałem.

Powstańcy wycofują się pośpiesznie ze swoich dotychczasowych pozycji wskutek naporu wojsk francuskich, jak też z powodu nieprzyjajnego nastroju ludności tu-bylczej.

Sytuację zmienia na niekorzyść Abd-el-Krima jeszcze ta okoliczność, że dzięki coraz sprawniejszemu współdziałaniu wojsk francuskich i hiszpańskich wojska powstańcze odcinane są coraz ciśniejszym pierścieniem.

Komunikaty oficjalne demontują wiadomości, jakoby ze strony Abd-el-Krima nadeszły jakiegokolwiek konkretne wiadomości w sprawie zawieszenia broni i zaniechania kroków wojennych.

Sprzeniewierzenie na pocztę krakowskiej.

KRAKÓW, 28.7. (Tel. wł.). Krakówskie władze pocztowe wykryły w ostatnich dniach sprzeniewierzenia, dokonane przez kontrolera pocztowego Brunona Ewerarda na sumę 13 tys. zł. Ewerard sprzeniewierzył 12 tys. zł. będąc na stanowisku w urzędzie pocztowym w Pilźnie. Defraudacji jego nie zauważono tam. Dopiero po przesiedleniu do Krakowa nastąpiło odpowiednie doniesienie, przyczem urząd krakowski stwierdził, że Ewerard zdefraudował także już w Krakowie kwotę 100 zł. Ewerard zdołał zbiec i do tej pory niewiadomo, dokąd się schronił. Władze pocztowe powinny wreszcie energicznie zająć się do właściwienia dołów ilenych i czepłych sprzeniewierców i defraudacji, które naradzają miennie publiczne na poważne szkody.

Łatwy i stary sposób rośnienia pieniędzy.

Wesoły oszust we Lwowie.

LWÓW, 28.7. (Tel. wł.). Prasiłowska głoność, że policja lwowska prowadzi śledztwo śledztwo w sprawie niezwykłego oszustwa, którego ofiarą padło wielu „przemysłowców” na sumę kilkunastu tysięcy dolarów. Mianowicie, we Lwowie zjawili się oszust, który podejmował się łaskawym dolarów przez rzekome oddanie listów kredytowych z oryginalnymi. Oszust przyjmował oryginalne banknoty dolarowe, które przysyłał na specjalnej maszynie elektrycznej odbijał w licznych kopiach. Znalazło się wielu łatwowiernych. Gdy jednak żądano oszustu kosztu natychmiastowego zwrotu chociażby oryginalnych banknotów, ten uświadczł, iż zniszczył się przez oddanie dwóch posiadanych na 2 tys. i 1200 dolarów zrebili. Odniesienie do policji. Sprawa ta wzbudziła w szerokie kręgi słuchaczy i wesoło było litowanie dla zawiódzionych bogaczy.

Echa sprzeniewierzenia w Banku dla Handlu i P.

BUDEPEST, 28.7. (A. W.). Sekretarz legacji polskiej węgierskiej, w Warszawie Planty, który sprzeniewierzył z depozytów polskiego w Banku dla Handlu i Przemysłu kwotę 18 tys. dolarów, umknął za fałszywym pasportem do Ameryki. Planty był bardzo zdolnym urzędnikiem i miał być poważnym kandydatem do centrali w Budapeszcie.

Układ polsko-włoski w sprawie umów ubezpieczeniowych

RYM, 28.7. (Tel. wł.). Prasa donosi, iż w Genewie podpisany został układ polsko-włoski, mocą którego przysądzone powomu towarzyszowi włoskiemu prawo zawierania umów ubezpieczeniowych w Polsce.

NIEZNANY ZOŁNIERZ

Idea, jakiej za przykładem wielu miast w Polsce dał wyraz nasz Sosnowiec, idea uczczenia Nieznanego Żołnierza, wzięwszy swój początek z Francji, stała się demokratycznym symbolem tej czci, jaką społeczeństwo odczuwa wobec poległych w bojach swoich żołnierzy.

W dawnych wiekach i czasach oddawno hold tylko królom i wojdom, którzy prowadzili do boju mniej lub więcej bezimienną masę rycerzy. Budowano im łuki tryumfalne i posągi spżiwowe, poeci na ich cześć śpiewali bohatereskie kantyny, lud kochał się w złotych ich szyszakach i piórpuszach, a w razie przegranej i sztyrdertwo ludzkie padało na ich pancernie i rakozia. Były to czasy, gdy — jak mowi Konopnicka — najdzielniejsi byli się króle, najgłębiej zaś ginęły chłopy...

Demokratyzacja się społeczeństwa, zmienił się sposób obrony ojczyzny przed wrogiem. Siła państwa zależy dziś od żywotności wszystkich warstw społeczeństwa, obrońcą ojczyzny jest nie tylko utalentowany wódz, ale także masa żołnierzy, która ryle się głęboko pod ziemię w szancone, nieuchwytne w perspektywie światnej batalisty; obrońcą ojczyzny jest całe społeczeństwo, które w czasie pokoju w trudnej i pracy tworzy moralne i materialne zapasy dla przyszłej obrony, a w czasie wojny rzuca między frontem a krajem tysiąc pomocy, przez które krocie na spokoinie zwrócić obronę i alangą narodu.

Szare, z ka mienia wykute i na ziemi złożone pomniki ku czci Nieznanego Żołnierza najlepiej symbolizują ten szary a beziimienny trud całego narodu, hold szczytłony oddający tym, którzy spełnili swój obowiązek wobec ojczyzny i padli w jej obronie, cisi i beziimienni, niezagrodzeni krzyżami i oklaskiem, nie upominający się o chwałę doczesną.

Nieznaną Żołnierza! Może to chłop ze wsi zapadłej, może robotnik fabryczny, co rzucił zarobek i poszedł na pierwsze hasło, może pracownik biurowy, a może dziecko sfery zamożnej — nikt o to nie pyta, a hold składa się nie tyle jemu, ile tej idci miłości i obowiązku, która tkwi głęboko w duszy narodu i zdolna jest każdej chwili zmienić przeciętne człowieka w bohatera.

Obawiano się, że pojawienie się pomników ku czci Nieznanego Żołnierza w coraz to innych miejscowościach, że ta coraz częściej powtarzająca się manifestacja decentralizuje i rozmierni na drobne wielką ideę uczczenia naszych beziimiennych bohaterów. Tak się bowiem dzieje w Polsce, że coraz to nowa miejscowość ma swoją pytkę, oharowaną beziimiennością. To samo zjawisko widzimy zresztą i we Francji.

Jeżeli jednak porównamy hold składany np. Kosciuszce czy Mickiewiczowi, to trudno nie stwierdzić, że im więcej pomników naszych bohaterów i wieszczów będzie w Polsce, tem częściej dla nich a pośrednio miłości ojczyzny stanie się udziałem coraz szerszych mas. To samo można powiedzieć

o holdzie składanym beziimienno bohaterowi. Im więcej będzie w społeczeństwie świadomości, że nieród i warstwa, nie ranga i order, a rzetelna zasługa tylko wieńczy prawdziwych bohaterów, tem prędzej to beziimienno

bohaterstwo stanie się udziałem całego narodu, który wszystkie indywidualne cnoty i talenty wchłonie w swą duszę i sam stanie się — Narodem-bohaterem!

7. Oo.

O Targach Wschodnich.

WARSZAWA, w lipcu 1925.

A więc daliśmy i o dobra, ogłaszając, gdy niezawodnie nasze życie gospodarcze osiągnie z nich dobre rezultaty.

(—) CZ. KLARNER

Minister przemysłu i handlu.

Ogłoszenie powyższe dwa oświadczenia najbardziej młarodajnych czynników rządowych w zakresie zagadnień państwowego polityki gospodarczej małą niewątpliwie doniosłe znaczenie dla dalszego kształtowania pojęć o zadaniach naszej polityki handlowej, jako też dla uwytłoczenia roli, jaką w polityce tej odegrać mogą i odegrać mają Targi Wschodnie w ogóle, a nadchodzące V-te Targi w szczególności.

Zarówno p. prezes Rady ministrów i minister skarbu, jak i p. minister przemysłu i handlu w oświadczeniach swych kładą wielki nacisk na twórczość targów polskich w całokształcie polityki gospodarczej państwa.

W szczególności w obecnej sytuacji, gdy naczelnym hasłem tej polityki jest, jak to podkreślił w oświadczeniu swem p. minister Klarnier, wzmożenie eksportu polskiego, role targów polskich może być rzeczywistie bardzo w tej dziedzinie doniosła, jednakowoż tylko wtedy, jeżeli kierownicy poszczególnych targów zadanie współdziałania z czynnikami państwowymi i gospodarczymi w najbardziej szerszym zakresie czynią podwalnią swę polityki i naczelnym wykazaniem postępowania w codziennym życiu.

Z dotychczasowych wynurzeń czynników kierowniczych Targów Wschodnich wynika z całą wyrazistością, że właśnie w ten sposób powinniśmy od zawsze pojmować obecnie rolę i zadania placówek i targów.

Dlatego też wyrażone przez najbardziej młarodajnych przedstawicieli państwa opinie, które dały wyraz przekonaniu i nadziei, że Targi Wschodnie w bieżącym, niewątpliwie najtrudniejszym i najbardziej brzemiennym odpowiedzialności roku, zdołają dobrze i aszczepnie spełnić swoje zadanie, znajdują zapewne głębokie zrozumienie w kołach gospodarczych i najwyższy oddźwięk w społeczeństwie.

W N.

CELE I ZADANIA POLSKICH MANEWRÓW.

Minister spraw wojakowych gen. Sikorski zamierza w sierpniu b. r. zorganizować wielkie manewry wojakowe dwu przeciwnych krakoch Rzpłiet. Piasa zagraniczna zaczyna się interesować się charakterem oraz zamiarami projektowanych manewrów i komunistycznie organizację ich w różny sposób.

Prasa sowiecka podsta nawet nieznane nam szczegóły o udziale sztabów zagranicznych w ich przygotowaniu i przeprowadzeniu, przypisując manewrom tym wielkie znaczenie polityczno-wojakowe. Pozostawiając bez odpowiedzi brednie sowieckie, mające za widoku różne ukryte cele propagandy komunistycznej na kontynencie Europy i w Ameryce, zastanowić się należy nad istotnym celem i zadaniem i zapowiadanych manewrów — tembardziej, że związane są one z znacznymi wydatkami, które poniesie skarbnica państwa dla zorganizowania i prze-

prowadzenia amych ćwiczeń wojska, oraz tytułem odskosdowną za wszelkiego rodzaju straty materialne, które z koniecznością dotkną ludność na terenach objętych ćwiczeniami i kwatowaniem wojska.

Doświadczenia wielkiej wojny stworzyły dostateczne kryterium dla oceny wartości urządzanych przed wielką wojną zwr. wielkich manewrów. Manewry te w większości wypadków były kosztowną zabawą, dającą ułwie ambicji dowodzenia wielu wyższym oficerom, stwarzając w czasie pokoiu miraż zwycięstw i pogromów. Zwycięstwa i pogromy, dekoracyjne obywatelskie przemarsze, oraz przysypane widoki bitew, obserwowanych ze wzgórza — wszystko w warunkach, nie mających nic wspólnego z tragiczną rzeczywistością wojny, stwarzały teoretyczny, nieprzeglądany do działania w pełnej grozy atmosfery wojny, tworzyły bez wysiłku du-

cha „bohaterów” zarozumiałych, a pobawianych poczucia rzeczywistości wojennej i odpowiedzialności za życie tysięcy, oraz za spełnienie przypadających im trudnych zadań.

Manewry takie były ponadto okazją do awansów i odszedze domu państwowego, kameryli dworskiej i usługowych generałów. Nauka wojenna i wyszkolenie wojska odnesły jedynie ograniczone korzyści z tych kosztownych przedsięwzięć. Korzyści te dawały się wywodzić w kilku punktach: uprawienie funkcjonowania sztabów, organizacja przemarszów wojsk i ich zaprzatywanie, wypróbowanie ekwipunku i pewnej części sprzętu wojennego.

Rewizja poglądów na znaczenie manewrów doprowadziła po wojnie do przekonania, że korzyści powyższe dają się osiągnąć daleko mniejzys na zakładach pracy i środków w ramach manewrów, których przedmiotem w głównej mierze winno być studiowanie zagadnień taktycznych i w ograniczonych ramach zagadnień operacyjnych. Strategia, oraz większe zamierzenia operacyjne nie dają dziś pola do studiowania łatwych wawrzynów na terenach manewrów.

Celem manewrów jest studiowanie nie na konkretnym przykładzie zaad doktryny taktycznej, skontrolowanie funkcjonowania niższych sztabów i działania wojsk w warunkach jaknajbardziej zbliżonych do rzeczywistości wojennej. W tym względzie program manewrów są okazją dla ćwiczenia się wykawców: nie będzie tam „bohaterów”, „geniuszów”, strategicznych „zwycięzców”, i „zwytyczonych”, lecz od każdego dowódcy winno się wymagać wydania logicznych i zastosowanych do położenia zarządzeń, od każdego sztabu — szybkiego opracowania tych zarządzeń w formie planów i rozkazów, od każdego oddziału — sprawności i punktualności ich wykonania w terenie przy ściśle współdziałaniu z sąsiadami i innemi braimii.

Kierownictwo manewrów musi dokonać wielkiego wysiłku w kierunku zainicjowania warunków rzeczywistej wojny dla dwuczęści: wojsk i ludności, niezmierzające trudne i skomplikowane, wymagające uprawnień długich i drobiazgowych przygotowań technicznych, oraz dużej ilości przegoni. Lecz dopiero dzięki tym przygotowaniom będzie można osiągnąć właściwy cel manewrów.

Jak z powyższego widać, dzisiejsze manewry nie nie mają wspaniałego charakteru teatralności, lecz są trudną i uciążliwą pracą o charakterze doświadczalnym. Chcielibyśmy, aby pierwsze większe manewry polskie, ten istotnie ważny charakter zachowały.

Na sierpienno manewry naszych wojsk wybiera się szereg znaniych opinioń i wojakowych z państw sąsiednich i teatralności. Ułamy że nasze najwzrostłe władze wojakowe pokazą im rzetelną pracę naszego wojska, unikając teatralności i parady tam, gdzie może ona wywołać wrażenie nieprawdę. W ten tylko sposób utratimy nierzawadź przekonanie o istnieniu potężnego zbrojnego ramienia Polski.

S. S.

Jak Kacił się swolch bohaterów?

Zmarły niedawno, głoszą w świecie całym, Mangin, postać „general” francuski, Mangin, potwór, który po sobie 8-ro niezmierzających dzieci. Zajął się nim francuska prasa, wywalała do śmiechu. Dziś, sam jeden tylko paryski dziennik „Figaro”, uzyskał na ten cel od czytelników swoich około 260 000 franków. Ale Francja czy Mangin nie tylko bohatera ale... ojca osmorga zdrorów, dając im takie bolące i teatralne, dla stosunków w rozkładającej się coraz bardziej Francji, która w osmiokrotnem ojcostwie Mangina widzi aszczep możliwości najdoskonalszego spełnienia obowiązku obywatelskiego i społecznego!

Popierajcie L. O. P. P.

tylko 1 dni.
Od poniedziałku 27 lipca
Przebiegająca opowieść wschodnia
w 7-10 aktach

Sulejka w szponach żoźia

CZU-CZIN-CZAU

Akcja odbywa się w Ragadzie,
w haremach i dwiatkach Wschodu.

Modlitwa za nicyzję i prezydenta.

Zgodnie z art. 7 Konkordatu Polski z Watykanem władze duchowne archidiecezji warszawskiej ułożyły już modlitwę za Rzeczpospolitą i Prezydenta. Modlitwa ta ma być śpiewana we wszystkich kościołach i zakonach po sumach w niedzielę i w dniu święta Narodowego 3 maja. Modlitwa jest bardzo podobna treści i napisana jest w języku łacińskim. Prawdopodobnie przedłożona ona będzie na język polski, ponieważ konkordat nie zabrania modłów oficjalnych w języku ojczystym.

Tekst tej modlitwy brzmiał:

Kapłan: Zbaw, Panie Rzeczpospolitą naszą.

Lud: Nadzieję pokładającą w Tobie, Boże mój.

Kpl.: Zeslij Jej, Panie, pomoc swą z nieba.

L.: i z Syonu strzeż Jej.

Kpl.: Niechaj nie przemówi Jej nieprzyjaciel.

L.: A aby nieprawdoli nioch Jej nie szkodzi.

Kpl.: Niech przyjdzie pokój z mocy Twojej.

L.: i obłosisz w twierdzy Twojej.

Kpl.: Paule, wysłuchaj modlitwy mojej.

L.: A wolanie moje niech przyjdzie do Ciebie.

Kpl.: Pan z Wami.

L.: i z duchem Twoim.

Modlitwy są:

Broń, prośmy Cię, Panie, za przyczyną błogosławionej Marii zawsze Dzieciwicy, Królowej Polski i Świętych naszych Patronów, Księcpopolnie od wszelkich przeciwności, a korażąc się Tobie sercem całym, od zasadzek nieprzyjacieli miłotwiego ochraniaj.

Wyciągnij, prośmy Cię, Panie, prawie niebieskie pomocy słudze Twojemu m. N. Prezydentowi (Księcpopolnie), aby Cię ciem szcieniem szał, a u Ciebie gładnie przy, osiągnąć sobie zasługę. Przez Chrystusa Pana naszego Amen.

Kpl.: Niech pomoć Boża posłusze zawsze z nami. Amen.

Ze sportu.

u mistrzostwo klasy B.

Z pódór walczących o mistrzostwo klasy B tutejszego pódokrogo krakowskiego Związku Piłki Nożnej klubów miejscowych: K.S. "Victoria", K.S. "Sosnowiec", K.S. "Wigoria", Z.K.S. "Harcach" z Będzina, K.S. "Zagłębia" z Dąbrowy i K.S. "Waria" z Częstochowy — wybiły się na czoło, jak się należało spodziewać, z najpoważniejszymi klubami K.S. "Sosnowiec", osiągnięciem w dotychczasowych rozgrywkach 9 punktów i K.S. "Victoria" z 8-ma punktami. Jak w poprzednich latach, tak i w roku bieżącym do decydujących w mistrzostwie zawodów siał "Victoria" i "Sosnowiec".

Akcjiwielkie jeszcze pozostaje kilka meczów, to jednak nie ulega już wątpliwości, iż mecz, jaki odbędzie się w najbliższą niedzielę 28.25, na boisku "Victorii" między "Sosnowcem" i "Victorią" zdecyduje, kto zostanie mistrzem.

Należy zaznaczyć, że obydwie kluby w roku bieżącym borykały się z wielkimi trudnościami, gdyż najpóźniej grzeche tychże zostali bądź zdykwaliwizowani, bądź też siał w wojsko, wskutek czego na wszystkie mistrzostwa zawody wystawiali musiano drużyny osłabione z rezerwami.

Płyta ku czci Nieznanego Żołnierza w Sosnowcu.

Wczoraj złożono wieńce i harcerze zaciągali wartę.

Noc wczorajszą o godzinie 1 min. 45 przed dworem głównym w Sosnowcu, na chodniku pomiędzy skwerami pluton sokołów złożył płytą kamienną ku czci Nieznanego Żołnierza.

Ofiarodawcą pozostał nieznany. Hold ten złożony ofiarom Żołnierzy polskiemu który w krwawych walkach zginął cicho za Ojczyznę — społeczeństwo przyjęło z uznaniem i wczoraj w ciągu dnia przed płytą chyliły się uboższe głowy, rozpamiętując w milczeniu tę ofiarę szalonego żołnierza naszego.

W ciągu nocy przed płytą tili się płomienie. Obok płyty sokoły zaciągali wartę, a rano zaś harcerze — najmłodsi spadkobiercy idei Nieznanego Żołnierza który z miłości dla niej leży cicho z imieniem jej na ustach — stanęli wypreżeni, historym mi oddając w ten sposób "Najmniejszemu z ofiarnych" — Nieznanemu Żołnierzu — Wolna Polska 1914—1920.

Napis ten na płycie pokryły gwiazdki kwiatów.

Przeważną rolę wianęć o godzinie 2 rano złożył p. Paweł Kucharski.

O godzinie 10 rano przed płytą zaciągali wartę 4 przewodników policji i nadkomisarz szefletki złożył wieńce od policji m. s. w. w.

O godzinie 12 zaś, zastąpiła starość, p. Kowalski złożył wieńce od Starosty i Sennia.

Popódoła na płycie złożono wieńce z napisem: "Nieznanemu Żołnierzu", Wydawnictwo "Ziemia".

Wczorajem przed płytą Nieznanego Żołnierza przy zło kilka odnożeń strażników z okrzykami.

Strażnicy złożyli na płycie wieńce, określali zaś oddechem: "Jeszcze Polska nie zginie", i "Kam".

Podnoszą ten hold zronadził tiany publiczne.

Płyta ku czci Nieznanego Żołnierza leżała na chodniku. Leży ona na prowizorycznych podłach z drzewa i zdobła ją dziś jedynie wieże kwiaty.

Władze miejskie mają tu wzięzione pole do popisu.

Płytę tę należał jaknajszybcej obmówić skwer powiększyć.

Budowniczy miejsc p. Dankowski rozważa tę sprawę najpomyślniej.

Chodził tylko oto, aby Inicjatywę prywatną uszanowały władze miejskie i zapożyczaly się płyta, wzorem innych miast w Polsce.

Jak żywo społeczeństwo nasze odczuło złożenie płyty ku czci Nieznanego Żołnierza dowodzi fakt, iż do redakcji naszej zgłaszały się ludzie w tej sprawie, a p. Wacław Mieszkalski, właściciel sklepu w halach "Rozwoju", ofiarował 25 złotych na zaopieczowanie składek na upiększenie płyty.

Administracja naszego miasta otwiera zatem z dylem dalszemu listę ofiar na powyższy cel.

Wacław Mieszkalski 25 zł.

Na ugrożenie płyty Nieznanego Żołnierza Stowarzyszenie Techników w Sosnowcu złożyło zł. 50.

Na płycie Nieznanego Żołnierza złożyły prócz wymienionych następujące instytucje wieńce i bakiety: Sokół, Hulec harcerski, Huro główne Tow. Sosnowieckiego, Straż pożarna "Renard", Straż pożarna ochotnicza, Straż pożarna zawodowa, Stowarzyszenie właścicieli nieruchomości, m. Sosnowca, Związek rzemieślników i Cechy.

O godz. 12 w nocy harcerze zdali wartę honorową, którą pełniła do rana policja.

Kronika Zagłębia.

KALENDARZYK.

29
Środa

Dziś Marja p.
urodzonej Andona i Sennia imm.
Wsch. słońca 3.13
Zach. 3.8

Posiedzenie Rady Miejskiej

Do 30 bin. tj. rady odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej w Sosnowcu, z następującymi porządkami obrad: Wprowadzenie r. Witkowskiego na miejsce z. Nowokosowskiego. Budżet dodatkowy miasta Sosnowca na 1926 r. Sprawa zamiany miejscelki działki gruntu na grunt, stanowiący własność W. Białego i A. Skrzypka i A. Dworakowskiego.

Budowa dróg w powiecie.

(g) W Łazach przygotowano do wybrukowania na przestrzeni 350 metr. ul. Kościuski, stanowiącej pierwszy odcinek drogi Łazy—Niegowa—Zawiercie.

Koszt wybrukowania ul. Kościuski wyniesie przeszło 16 tysięcy zł. — W tych dniach rozpocznie się także brukowanie pierwszego odcinka drogi Żarki — Wysoka, na przestrzeni pół km.

Koszt robót, łącznie z mostem żelbetonowym, wyniesie z górą 10 tysięcy zł.

— W opracowaniu jest projekt budowy pierwszego odcinka drogi Para—Koziegów, dla przestrzeni 2 km. oraz drogi Para — Osiny, na przestrzeni 3 km.

Ta ostatnia droga będzie budowana wspólnie z fabryką Natalin Klepaczka.

Wiwieskie zwierząt w szkołach zabronione

Ministerium wyznał religijnych i oświecenia publicznego w związku ze zamiankami, jakie się ukazywały w dziennikach o rzębnym dokonywanych w szkołach średnich nieodpowiednich zwyczajach biologicznych (wiwieskich), aczkolwiek nie stwierdza, aby wywieski wiwieskiej zdarzyły się, wydało okazy, który ukończone w najbliższym numerze "Dziennika Urzędowego". W okólniku tym Ministerium przypomina nauczycielom przyrodzowniawia, aby zwracali przedewszystkiem uwagę na ludową zwierząt w wiwarach, nie stosowali zwierząt roboczych w gimnazjum, ażeby, a w gimnazjum wyższym wybierali tylko te ćwiczenia, które nie wymagały wywieski lub zabijania zwierząt w oczach młodzieży.

Zasłiki dla bezrobotnych zwolnionych z pracy zagranicą.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Kielcach (Zamek tel. 37) ustawa do publicznej wiadomości, że ustawa o przymusowym zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia została rozczłonięta również na tych warunkach, którzy, wskazując na terenie Rajpilesi Polscy, zatrudnieni są w zakładach pracy poza linią graniczną. Rejestracja tych robotników już rozpoczęta. Do rejestracji winni się zgłosić przedewszystkiem ci z pódór zatrudnionych zagranicą, którzy pracę wskutek przyczyn od nich niezależnych utracili. Zasłiki z Funduszu Bezrobocia zostaną im wypłacone, o ile wykazali się świadczeniami z pracy za okres conajmniej 20 tygodni w ostatnim roku przed zwolnieniem z fabryki.

Bardo ażebyli płotkarstwo.

Mającą na terenie Zagłębia kilkudziesięciu czystelników katowicka

"Polonia" zamieszcza notatkę kronikarską z Zagłębia, które — o ile nie są powtarzane za "Iskrą" — grzeszą nieścisłościami, albo zupełnie mijają się z prawdą. Taką karczą dziennikarską zamieszcza "Polonia" w nr. 201 z dn. 27 bm. pod tytułem "Nowe redukcje", informując, że wkrótce mają być uinieruchomione dwie kopalnie Towarzystwa Sosnowieckiego.

Jak bowiem stwierdziliśmy u źródła, informacja ta jest błędna. Bo jakkolwiek z powodu ciężkiego kryzysu nie są wykluczone pewne redukcje, to niema mowy o zupełnem zamknięciu dwóch kopalń z jednoczesnem uwolnieniem wszystkich ich urzędników i robotników.

Zatwo jest wywijają próbami po clerpiwym papierze, trzeba jeszcze przetrząść dzienniki w informowaniu społeczeństwa, które i tak jest zdezorientowane istniejącym stanem rzeczy. Tej ściślości i ogólności brakuje jednak "Polonii", która w wielu innych okolicznościach jest aż nadto... powściągliwa.

Nowe banknoty 10-cio złotych.

Bank Polski podaje do wiadomości, że puszczone zostały obwoje biletów 10 złotych i1 emisji na papierze białym, lekko rypowanym (drobno kratce).

Wobec tego znajdują się obecnie w obiegu bilety 10 złotych:

a) i1 emisji z datą 28 lutego 1919 r. na papierze białym, lekko rypowanym,

b) i1 emisji z datą 15 lipca 1924 r. na papierze kremowym, gładkim.

c) i1 emisji z datą 15 lipca 1925 r. na papierze białym, lekko rypowanym

O szybszą rozbiórkę budy.

(x) Magistrat ażebyli o szeregach dot. rozbiórki parterowy dom na ulicy 3-go Maja, niochby też przysparzają wiecej szkur i rumowiska i prowadzone w tem temple trwać będą jeszcze długie dni. Przecież kilku robotników więcej usunęłoby tę budy w ciągu jednego dnia, a przeciwnie nie narazem byłoby na ustawicznie kurz i niewygodne przejście.

Wyboje na ul. 3-go Maja.

(x) Obok nieskończonego skrzydła domu, gdzie mieści się kino "Udałowy" znajduje się na chodniku kilka dział i rumowiska z cegiel. Czy nie należałoby ogłosić chłopców, aby przetracił wiezwiasca wieżom nie narazem byli na upadek i kalectwo. Tego rodzaju porządku w śródmieściu są niedopuszczalne i władze miejskie uinieruchamiają te winy usunąć.

Rozpoczęcie działalności Głównego Komitetu Wyborczego.

(g) Wczoraj przybył do Będzina przewodniczący Głównego Komitetu Wyborczego, sędzia Sokolowski, który odbył z Radą komitatu korażąc konercję, w sprawie omówienia kandydatów osób, które zostaną powołane do Głównego Komitetu Wyborczego.

Dziś odbędzie się pierwsze posiedzenie Głównego Komitetu Wyborczego, gdzie omówiony będzie całokształt działalności, oraz dokonany zostanie wybór komitetu lokalnych i podział miasta na okręgi.

Nadużycia z węglem.

(x) Ekspozytura sędzica w Sosnowcu wpadła na ślad manipulacji z łaższymi węgłami przewożem, przy pomocy których sprytni oszuści okradali kopalnię "H. Renard".

Arestowano w tej sprawie kilka osób. Dalsze energiczne śledziwo w toku.

Dożywnia dzieci w Będzinie.

(g) Prowadzona przez bieżniński komitet doraznej pomocy biednym dzieciom akcja dożywnia daleci robotników bezrobotnych zataca skutkiem wstrząsającego bezrobocia, co raz szerzej rozprzyskuje, obecnie już z kulch korzysta przeszło 400 dzieci, a prawie drugie tyle jest zarejestrowanych, z braku jednak funduszu i urządzeń, nie można sprostać żądaniom.

ZYGIE PRZED SĄDEM

Marianna, wódeczka i Fiszel.

Abram Fiszel miał kamienicę i zwykłym porządkiem rzeczy także stróż, naczelnik, doręczyciel domu — Mariannę Delę, która, jak utrzymywał Fiszel, w mieszkaniu swym w suterynie urządziła ciągle pijałatwa z podręcznikami figurami, a zupełnie swe obowiązki stróżowskie zaniedbywała, wobec czego starownik Abramek wniosł skargę do sądu z prośbą o wyeksmitowanie jej.

Niska i reżulnka Marianna na rozprawie nie stawiała i zaczęła rzeczy swą przekonywującą wywodzić.

Czego bo tam nie było!

— Kółko domu, jak kółko domu może ta i bzdurzo czasem bywało, ale ulicę zamykał miamał czystą...

Na kilkakrotne zaproszono gospodarza do eksplikowania smrodliwej książki Delę, udatka się do inspektoratu pracy, uzyskując jakies tam zaszczepienie o służności swej sprawy, które do tego stopnia ją demoralizowało, że zaleceń jej natychmiastowe ustatkowanie w „papierem” najbardziej potępięcej części sądu, co sędzielnia Marianna biuternie, a z tryumfem na rozprawie powiodła.

Po zbadaniu świadków, którzy, jak się okazało, zgola nie wiedzieli, sąd zaproponował następujące pogodzenie się, na co powódca niebardzo jakos cięciwa przystąpił, wobec czego sąd postanowił sprawę odrzucić.

Lek.

W Wilnie obraduje Kasa Chorych po żydowsku.

Pieraliśmy już o uchwale Kasy Chorych w Wilnie, wprowadzającej zarząd do obrad. W środę odbyło się posiedzenie Zarządu Kasy, na którym p. Kodz postawił wniosek o zwołanie sekcji uchwały. Wniosek odrzucono głosami lewicy (P.-S., Niez. Soc. i żydzi). Jeden z rolników żydowskich, p. Ragan, który dotychczas stale przemawiał po polsku, rozpoczął mowę w języku żydowskim. Przewodnicząc, dr. Czarnoki, zaproponował użyczenie języka polskiego ze względu na praktyczność, jako języka większości. Wniosek ten również odrzucono wobec czego dr. Czarnoki (teposownie) zrezygnował z przewodniczenia, a które obywateli wprowadzających Golobur, id, przemawiając — jak twierdzi „Kurier Warszawski” — stale w języku żydowskim. Reprezentantom ugrupowań chrześcijańskich i narodowych nie pozostało inn innego, jak wnieście „voluntarium separatum”, w którym wskazują na sprzeczność uchwały z ustawą z dn. 31 lipca 1924 r. o języku urzędowym w instytucjach państwowych i samorządnych.

Co na to zarządy? Czy czeka, aż za tym precedensem pójdą uchwały naszych Kół miejskich, które głosami żydów (a w razie potrzeby i P.-P., S.) wprowadzą zarząd do obrad? Czyżby to może było jedno z ustępstw dla „pokrzywdzonej” mniejszości.

Z cacy Polski.

Krol. buda — „szlachetnemu żołnierzowi”.

W nocy z ubiegłej soboty na niemieckie mezzanin ręką ziołoty na rynku w Piotrkowie Hucie pękły, co caci Niemiec żołnierz polskiego. Żołnierz (z p. p.) zaciągając wargę przed pływ, na której przebiegały cały dzień ludność polska szłała w wielkie i kwiaty, tekst to pierwsza pływ Niemca żołnierz na ul. Śląską.

Grad, który zrobił głowę.

W powiecie Buskim padł grad niezwykłej wielkości. Mimo tego, że trwał to około 10 minut, szkody są dość znaczne. W miejscowości Nadkati znalazłono pastuska z rozbitym głową, najprawdopodobniej od ręki ludowej niezwykłej wielkości. Połączony z gradem huragan olśnił się także o Walewacu, w

jablonnej powyrwał drzewa przydrożne i polamał większość słupów telegraficznych. W sadach owocowych huragan porczył wielkie spustoszenia. W Henrykowie pod Warszawą rozwałił on stołę i zrzucił dach z budynku.

Bzdurata sekularista.

Z okolic Łodzi donoszą, że mariawci, których główną siedzibą w tamtych miejscowościach jest Zgierz, rozpoczęli

intensywną działalność na terenie wszystkich okolic podlódzkich. W tramwajach i pociągach jedzą książki mariawicy i rozdziają spękanie „wierzana” do wszystkich nawołując do zapisywania się w „Księgę Żywota”. W wierzalach zapowiadają rychły koniec świata, przyciemniają, że do księgi tej mogą zapisywać się nie tylko chrześcijanie, lecz i żydzi, mahometanie, wyznawcy Konfucjusza i Buddy.

Konferencja w sprawie Kas Chorych

szczegółowemu badaniu.

Z dalszych przedstawień, dotyczących rezultatów działalności Kas Chorych, wynikały ogromne postępy poczynione przez wszystkie grupy, z których przedstawicielstwem w Kongresowcu, gdzie instytucja obowiązkowej Kas Chorych do niedawna nie była jeszcze znana.

Pod względem organizacyjnym zaznaczyć należy postęp, który manifestuje się przez zakładanie Związków Kas Chorych lokalnych. Istnieją dotąd związki: krakowski, łódzki, poznański i łódzki, a tworzy się obecnie związek warszawski i górnosiński.

Z wyjaśnień delegatów Kas Chorych i okręgowych Związków Kas Chorych wynika, że instytucja ta rozszerza obecnie swoją działalność i na leczenie klimatyczne.

Kasy Chorych wysyłały swoich członków do sanatoriów, będących własnością Kas Chorych i ich Związków, jak: Bystra, Worobita, Ludwików koło Poznania, Szkoło koło Lwowa, Zakopane i t. d. Ponadto Kasy Chorych drogą umów zapewniły sobie pomieszczenia dla swoich członków we wszystkich prawie miejscowościach leczniczych i klimatycznych Królestwa polskiego.

Dotną sprawie również skierował Zarząd Kas Chorych na zapobieganie chorobom u dzieci przez urządzenie do tej kolonii wakacyjnych, na których setki dzieci przez szereg tygodni lat, na koszt Kas Chorych przebywają na świeżym powietrzu pod opieką wykwalifikowanych osób.

Na konferencji wypracowano oświadczenie, że nastąpi wyszkolenie urzędników Kas Chorych.

Międzynarodowy zjazd izb handlowych.

Z inicjatyw Izby przemyłowo-handlowej we Lwowie, Ministerium przemysłu i handlu postanowiło podjąć odcinalne kroki w kierunku zorganizowania w czasie referatów Targów Wschodnich międzynarodowego zjazdu izb handlowych we Lwowie, który obradować będzie zwaną z malarzami się odbywającym czasie zjazdu izb handlowych państwa polskiego.

Według koncepcji Ministerium przemysłu i handlu międzynarodowy zjazd izb handlowych miałby objąć wszystkie państwa europejskie, ze szczególnym uwzględnieniem tych krajów, które w naszym międzynarodowych stosunkach gospodarczych odgrywają lub odegrać mogą rolę największą.

Postanowienie Ministerium przemysłu i handlu, obejmujące patronat nad międzynarodowym zjazdem izb handlowych i wprowadzającą w grę dla podważenia tej sprawy cały aparat urzędowy, jakim rozporządza, powitać należy z prawdziwym uznaniem, jako dowód głębokiego zrozumienia tych zadań na polu międzynarodowej współpracy gospodarczej, jakie w obecnej sytuacji są szczególnie silne przed Polską stałą.

Spodziewać się też należy, że izba przemysłowo-handlowa we Lwowie, która przysparza im podległe przygotowanie, nie przegapienie tak doniosłego pierwszego tego rodzaju zjazdu w Polsce zdoła się z powodzeniem wywiązać z tego trudnego zadania.

Biblioteki w Zagłębiu.

W Sosnowcu. Bibl. (P.M.S.) ul. Sienkiewicza 10, w poniedziałki, środy i piątki od 6 do 8 wiece. Ul. Narutowicza nr. 24, w poniedziałki i czwartki od 4.30 do 6.30 wiece. Ul. ul. Piotrowskiej nr. 17, w poniedziałki i piątki od 6 do 7.30 wiece. Ul. ul. Kamieńskiego nr. 15, w poniedziałki i czwartki od 4 do 6 wiece. Biblioteka Miejskiego Uniwersytetu Ludowego w Sosnowcu. W Sobótce. Bibl. (P.M.S.) w poniedziałki, środy i piątki od 6 do 8 wiece.

W Będzinie. Bibl. (P.M.S.S.) Plac 3-go Maja Nr. 4.

Tow. kursów wiedeńskich dla robotników ul. Młodziejowska.

W Dobruwie. XII. (P.M.S.) ul. 3-go Maja o. czynna we wtorki, czwartki i soboty od godz. 8-10 wiece.

Biblioteka im. Kościuski. ul. Kr. Sobieskiego 15, w wtorki, w poniedziałki, środy i soboty od godz. 4.30 do 7 wiece.

Biblioteka Górnicza. ul. Kr. Ladwigi Nr. 32, otwarta w poniedziałki, czwartki i soboty od godz. 8-10 wiece.

W Niecku. VII. (P.M.S.) ul. Sosnowska dom p. Rępe, otwarta w dni powszednie od godz. 4-6 wiece. Właga. (P.M.S. Nowości), w środy i soboty od godz. 4 do 6 wiece.

„Śmieję się pajacu”...

Tragiczna śmierć aktorki w momencie, gdy maż jej grał komediową rolę.

Ceniona artystka krakowskiego teatru „Bagatela” s.p. Aniela Kolman uległa onegdaj nieszczęśliwemu wypadkowi poparzania i tak tragicznie złożyło, że w chwili, gdy konała, maż jej, aktor teatru Letniego w Warszawie, Mieczysław Winkler grał właśnie rolę bokshamera Mondredona w farisie „Codziennie o piątej”.

Wdzięczna rola tak pociągająca aktora, iż zapomniałszy zupełnie o premiowej tremie, wylął się doskonale w postać swego podległego bohaterka, budząc niemal wieloletnie wśród widzów. Właśnie Mondredon—Winkler zszedł ze sceny, gdy przyniesiono dlań depeszę z Krakowa, głoszącą fatalną wiadomość.

Aniela ciężko poparzona, stan beznadziejny.

Nawpół przyniemy raz po raz przebiegały anielia tragiczne słowa, gdy zbadał go do rzeczywistości głos ispiętny.

— Mondredon na scenę!

Początkowo jakby nie słyszał, gdy jednak po raz drugi doszły go słowa:

— Mondredon na scenę!—drgnął.

Zbudził się w nim rasowy aktor i ociągnął ruszył na scenę. Już w kulshask wyprostował się, aby za chwilę znaleźć się na widowni, wyprostowany jak przysięga na Mondredona.

I spalił wesoło zdania, powtarzając ulubione przysłówie ohatara: „in gorzeł, nie lepieł”.

Bawili się widownię, nie przypuszczając ani na chwilę, że to, który w tej

chwili tak wesoło się śmieje, przeżywa w swem sercu ciężki dramat, a wśród skłębionych jego myśli, niby dżwon pobrzedny, rozbrzmiewała słowa: „Stan beznadziejny”.

Gdy uśmiechnięty Mondredon opuścił scenę i udawał się do garderoby, opadał ciężko w fotel, w bólu i smutku czekał wolał chwili, kiedy go wezwą na scenę, aby się śmiał i śmieszył drugich.

W pewnym momencie zaczął dzwonek telefoniczny. To krakowski komunikat przynajmniejemu teatrowi koledze, że pał Aniela, poparzona straszliwie, wskutek wybuchu maszynki spirytusowej, umarła w męczarniach.

Postanowiono uciąć tę wieść przed artystą aż do końca przedstawienia. Chwile te płynęły ciężko, a pęsną naturą udzielił się wszystkim aktorom. Grał wesoło, choć szloch łez za gardła chwylał. Wreszcie kurtyna zapadła wśród grzmiących oklasków.

Komedia narazie skończona. Jeden z kolegów obwieściła nieśczęśliwemu artyście straszliwą prawdę. Aktor zachwiał się i runął. A kiedy powstał, wybuchnął łkanem. Po uszczynkowanych charakterystycznie policzkach spływały łzy, oplakujące bezpowrotną utratę tej, która już nigdy nie wróci.

Wczoraj s.p. Aniela Kolman odbył się wczoraj w Krakowie przy wielkiej udziale publiczności, zwłaszcza ze sfery artystycznej.

ROZKŁAD JAZDY

POCIĄGÓW OSOBOWYCH W ŚOSNOWCU

obowiązuje od dnia 5-go czerwca 1925 r.

PRZECIŻY

Z Katowic: 1.31, 2.23, 4.43, 6.33, 9.13, 9.53 (pociąg), 10.53, 12.33, 14.13, 15.13, 16.13, 17.14, 17.43, 19.23, 20.13, 22.13.

Z Warszawy: 1.02 (pociąg), 7.44, 12.52 (pociąg), 13.53, 15.33, 17.13, 21.13.

Z Dębina: 2.33.

Z Żoliborza: 19.33.

Z Maczka: 1.11, 1.51, 16.23, 12.54 (pociąg).

Z Szczekowa: 4.23, 23.05.

Z Łodzi: 3.43.

Z Lublina: 1.32.

Z Zakopowic: 4.43, 8.39, 13.23, 17.03.

Z Zawiercia: 10.03.

Z Częstochowy: 10.43, 13.53, 17.33, 21.43.

Z Kozłowa: 8.43, 13.28, 20.13, 24.13.

ODCHÓDZA:

Do Warszawy: 1.26, 8.19, 9.53 (pociąg), 12.13 (pociąg), 12.23.

Do Częstochowy: 4.23, 11.21, 14.13, 17.43.

Do Szczekowa: 16.43 (w wagonach dla Krakowa).

Do Zawiercia: 6.56.

Do Maczka: 4.03 (w wagonach dla Krakowa).

Do Dębina: 19.43.

Do Żoliborza: 10.15.

Do Zakopowic: 1.33, 13.05.

Do Lublina: 1.17 (pociąg), 2.46, 3.51, 6.43, 7.44, 8.43, 10.03, 10.43, 12.03, 12.53, 13.53, 14.43, 16.03, 17.03, 17.43, 18.43, 19.43, 20.43, 21.43.

Do Katowic: 5.02, 14.32, 18.37, 20.33.

Ze świata.

Usadek z dachu drapacza chmur.

W jednym z luksusowych hoteli nowojorskich, zdarzył się w tych dniach straszny wypadek. Barona walecia Zarmühlera, znajdującego się na wznoszącej się na wyspę Jawę, gdzie ma pełnić funkcję dyplomaty holenderskiego, przechyliła się przez barierę ogrodową, znajdującego się na dachu 12 piętra i straciła równowagę, spadła na bruk, zabijając się na miejscu. Jako panna miała ona sławę najpiękniejszej kobiety i elegancystki, oraz najbogatszej spadkobierczyni w Kalifornii.

25 000 osób pod sadem.

Policia nowojorska, robiąc rewizję w biurach biurowych przedsiębiorstwa, zajmującego się potajemnie sprzedażą likierów i wódek, znalazła tam listę, zawierającą nazwiska i adresy 25 000 klientów. Wiadomość ta wywołała żywe zapaleńskie i niepewnych kołach ludności, gdyż właśnie podległa niewątpliwie do odpowiedzialności karnej i osoby, których nazwiska znajdują się na wymienionej liście.

Patron automobilistów.

Automobilści, przynajmniej francuscy, mają swego patrona. Jest nim św. Krzysztof, co prawda, nie bardzo wiadomo dlaczego, prawdopodobnie dla tej samej przyczyny, dla której święty ten figuruje w herbie miasta Wilna. W każdym razie na odpust w kościele św. Krzysztofa, ten jajolet, w małej wiosce pod Paryżem zjechało się 5000 samochodów i motocykli, towarzyszyło procesji i defilowało przed figurą świętego.

Cudownie uzdrowiona Polka.

Agencja Stefana podaje następującą informację dziennika neapolitańskiego „Mattino”.

Obywatka polska, p. Teresa Łukaszko, zamieszkała w Casa Micciola na skutek ran, odniesionych w czasie wojny polsko-sowieckiej miała niepełną zupełnie sparaliżowaną. W nocy miała zapaść i codziennie zanosiła się do biurogłazyn Strambli.

W nocy dn. 25 bm. śnio jej się, że biurogłazyn Strambli zachęcał do powstania na nogi. Sparaliżo-

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.?

Jeżeli tak, to sprawdź, czy Twój przyjaciel, kolega, sąsiad — są członkami.

Wskaz im adres miejscowego Koła L. O. P. P., albo skieruj do Administracji „Iskry”, gdzie przyjmują się zapisy na członków.

Czy nosisz znaczek członkowski?

wana istotnie powstała, cudownie uzdrowiona;

Gdy wleść o wydarzeniu rozszala się po mieście, uformował się samorzutnie pochód pobożnych, na którego czele szła uzdrowiona p. Łukaszko. Podobno ma ona zamiar wstąpić do klasztoru.

Cudowne uzdrowienie Polki, p. Łukaszko, wywołało podziw w całym Wilnie. Wiele o cudzie rozszala się tam błąkający po miastach i wsiach, gromadzący wiernych do kościołów na modły dziękczynne.

Cudownie uzdrowiona opowiada korespondentowi jednego z pism w Rzymie:

— Nie modliłam się o uzdrowienie, tylko o śmierć, bo przez straszną, niekiedy życie było mi okrutną męczarnią. Modliłam się nieraz długo w noc. Tej nocy czułam się wielce zmęczoną i zasnąłam z ostatnimi słowami wieczornej modlitwy. Śnił mi się uwielbiany przeze mnie bl. Strambli. Widziałam i słyszałam, jak na jaśnie, że wyznając do mnie rolę, mówi: „Podnieś się Watań!” Ocknąwszy się, poczułam władzę w nogach. Zalażałam się łzami i zemildam z ogromnej radości.

O cudzie zawiadomiono kurję pańską.

Z DZIEJÓW FILMU.

Jak Edison, oszczędzając 150 dolarów stracił miliony.

W ub. wiele pisało się i mówiło o 30-letniej rocznicy powstania filmu. Dla niektórych nieśmiało, ponieważ wielu wynalazców, niezależnie od drugiego, pracowało nad skonstruowaniem aparatu kinowego. Wobec tego nie można zupełnie ściśle określić daty powstania tego najpopularniejszego dziś „lubliana”.

Nie byłoby ostatecznie bezpodstawnym twierdzeniem że wynalazek kinematografu datuje się ok. roku 1860, kiedy to pewien amerykański wynalazca, nazwiskiem Edward Muybridge skonstruował aparat złożony z kilku aparatów fotograficznych, które zdjeływały kolejno jakieś ciało, będące w ruchu.

Muybridge nazwał aparat swój szumieniem „Looptroscope”, a ponieważ nie mógł sam dać sobie rady w udośkonaleniu urządzenia, zwrócił się do miliona, który w tym czasie wynalazcą Edisona z prośbą o pomoc. Edison był wtedy akurat zajęty wykończeniem fotografu, a ponieważ tkwił po-

uży w robocie, nie chciał nawet słyszeć o współpracy.

Dopiero w dwa lata potem, gdy fotograf Edisona stał się przedmiotem niezbędnym w każdym domu znalazł wielki wynalazca czas i pieniądze na zainteresowanie się wynalazkiem Muybridge’a. Później nr 5, w którym urządził światło, dzieńne wszystkie wynalazki Edisona, zostały ściśle zamknięte i odgrudzone od całego świata.

Chciał pracować się niby na nóż, była jednak wielka trudność do pokonania w postaci braku surowego materiału; dopiero kiedy młody fotograf George Eastman, dostarczył wynalazcy nowy materiał złożony z celulozy (dalszego filmu) Edison zakończył całkowicie pracę. Nowy aparat nazwał Edison „Kinetoskop” i jeszcze w tym samym miesiącu (sierpień 1891 r.) dał wynalazca do opatentowania. W urzędzie patentowym zapytano go, czy chce zabezpieczyć swój wynalazek i na Europę.

— Ile to ma kosztować? — zapytał Edison.

— Sto pięćdziesiąt dolarów! — Tak duży? — E, to nie płaci się wcale! — odpowiedział bez namysłu genialny wynalazca.

Gdyby Edison nie żałował wtedy tych 150 dolarów, byłby dziś bogatszy o kilka milionów.

Pierwszym artystą filmowym był mechanik Edisona, nazwiskiem Fred Ott. Konstantyn, okazywał się z rzecznika, zwanego w kściele torbaną i ze zwykłego ubrania. Rola jego polegała na robieniu komicznych min i wykrywaniu się. Pierwszy ten obraz przyniósł pierwszemu artyście tylko siawę.

Prześladowania Polaków w Zagł. Kuury.

W związku z coraz dalszą ewakuacją Żegłbia Rubry przez wojska okupacyjne, prasa francuska podnosi alarm z powodu represji, jaką stosują wracające władze niemieckie względem tych mieszkadków, którzy okazali sympatię dla władz francuskich. Odnosi się to przeważnie do robotników polskich, którzy obecnie utrwalił są z zajmowanych warsztatów pracy w drodze represji „Liberte” pisze przy tej okazji, że jest to najlepszym komentarzem do odpowiedzi niemieckiej w sprawie paktu bezpieczeństwa. Prasa francuska przypomina, że przesładowanie obecnie robotarzy polscy z Żegłbia Rubry, były tym elementem, który pozwolił Francji uruchomić przemysł na okupowanych terytoriach w czasie trwania przez Niemców biernego oporu przeciwko władzy okupacyjnej. Obecne postępowanie władz niemieckich jest więc przeciwstawieniem nietylko Polski lecz i Francji.

Choroby piersiowe (nuc)

leczy „KALSAM TUBICULAN AGM”

Jednocześnie przywraca a p e t y t, wzmacnia organizm, powiększa wagę ciała, wzrasta apetyt, wzrasta i choroba potę.

Używać za poradą lekarza, 4/18

Sprowadzą apteki i składni apteczne

SKAZANIEC.

158

ROMANS.

Helena poczyła w pierwszej chwili przysłała perle takie że stał się słaby i jakoś usłowił Arturem, że odpoczął. W tym czasie nie stał tuż przed jej, jak to się zdarzało na drogiel jej sercu wyspę. Wpatrywały się wzajemnie bacznie, pismo na adresie, poznała, że w pochodził od Artura; niebawem się wpadło jej w oko podobieństwo do tego, które miała z wyspy. Helena wszystkie perły, podobno nie przysłała i opanowała je jak niepojęte uczucie. Długo wpatrywała się w te matwie przedmioty, nagle drżąca ręką rozwarła plectę listu pani Undercliff.

Pismo to nie mogło uspokoić jej żądni miara. Brzmiało ono dosłownie tak:

„Znawca, kochana pani! Pewna osoba, która tutaj ubiegłej nocy i potępiła mi materiał do zbadania prawdy tajemnej. Jeżeli pani masz odwagę i nie zdradzi w obliczu prawdy, to wypada pani przyjąć tylko tu, zabrawszy z sobą dzielną i wesołą osobę, którą pani otrzymała od bogactwa pana przybytu do Anglii. Mam honor, pisać się znośnym słuką J. Undercliff”.

„Oj, wiesz, żeby poznać prawdę”.

Zagadkowe to zdanie zastanowiło Helene. Ale wierzyła jej mimo to w niewinność Roberta nie zachowała się ani na chwilę. Po śladaniu widy, uwarczy się, poszła do sklepu i zakłada artystycznego Undercliffa.

Ale nim zeszła na dół do powozu, musiała pierw przyjąć wizytę pana Burt’a, sędzi politycznego. Zobrazła się w drodze, przysięga go w biblioteczce domowej.

Pan Burt, spojrzawszy na jej torebkę i kapelusze na głowie, rzekł: — Cieszę się w tej chwili, że ośmieliłam się przybyć tak wcześnie.

— Zapewne coś bardzo ważnego masz pisać do powiedzenia?

— Zdeś się, że pan zgadza — rzekł Burt, dobijając notatki swoje.

— Osoba, która chce śledzić swoje, to pan Artur Wardlaw!

Dziewczyna spojrziała nań z przerażeniem.

— Obśmiał się śpiędzy donoszą mi dwa razy na dzień, co pani robi, chodzą z przy Kussel-Skurre.

— Pani, wszakże odebrałam rozkaz zbadania prawdy, i pani życzyła sobie prawdę tylko wiedzieć.

— Oczywiście — odparła Helena. — Powtarzam więc, że śpiędzy nazywają się przez pana Wardlaw.

Poczem ciągnął Burt dalej swoje sprawozdanie.

— Tak jest, był pan Hand, Wardlaw komisarz. A czy wiecie pan, że niedługo ten przyszedł i wyznał prawdę? On to ślaskował węskel, i to tylko, aby sobie załatwić, potem zaś nie miał odwagi przyznać się do winy.

To opowiedział mu Helena o całym zeznaniu Handa.

— Skruka jednak tego człowieka jest już upiorną — rzekła Helena z westchnieniem.

— Bynajmniej — rzekł Burt o sobie — oczywiście, że pacholcy mogli z nim krok w krok. Poszedł na przód do swego chłobowca, a potem dopiero do domu. Nie nazywa się Hand i nie jest także pisarzem w kantorze, ale marnym aktorem w przedmiejskim teatryku; Hand jest w Amereo, dokąd udał się jeszcze przed trzema miesiącami. Wiedziałem się o tem z innego źródła.

— O, mój Boże! — zawołała Helena — coś za niekiedy świat! Jestem tak opłataną siecią intryb, że nie mogę nawet kroku zrobić.

— I nie dziwnego, proszę pani. Mimo to, rzecz to jasna już dla nas. Pan Wardlaw zapłacił za to aktorowi, żeby odegrał przed panią rolę mniemanego Handa. Myślał zapewne, że podobna się pani taka tragedii.

— Panie Burt! — spytała Helena — czy udaję się pan ze mną do Undercliffa, litograf?

— Z największą ochotą gotów jestem na rozkazy pani, ale proszę mi wpród pozwolić, niech skończę sprawozdanie. Ubiegłej nocy zaszedł nowy wypadek, a wcale dziwny. Do mu pani strzeżność sześć osób. Dwie osoby to były śpiędzy Wardlaw, trzy znów z mojej strony, ostatni zaś człowiek, nieznanymi, był tu na własną rękę. Ludzie moi nie mogli go poznać, twierdził jednak, że jeden ze śpiędzy Wardlaw musiał znać tego człowieka, bo sprowadził samego pana Wardlaw, mocno owiniętego i przebranego. Oto wszystko tymczasem. Teraz zaś, czy mam zwołać na doradcę, żebyśmy pocięli i posłuchali uwag pana Undercliffa?

Helena skłoniła. Burt zbiegł na dół i kazał jednemu ze swoich podwładnych zwołać na doradcę. W drodze siedziała Helena w dorozku, poróżniona w myślach, ale sędzi obrażała się na wszystkie strony i nie nie uszło jego haczyków.

Edwards Undercliffa zastąpił przy pracy. Przyjął Helene bardzo uroczliwie, skłonił się Burtowi i dnoł, że nie mogła lepszego znaleźć pomocnika.

Położył zaraz na stole kopię latującego okularu, udzielił rzeczywiście podpis Johna Wardlaw i podpis Penelope.

(C. d. n.)

